

УДК 343.226

М.В. ЄВСЮКОВА, Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна»

НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї ЯК ПОРУШЕННЯ ПРАВ, ЗАКРІПЛЕНИХ У КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД: ОГЛЯД РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ

***Ключові слова:** насильство в сім'ї, домашнє насильство, Європейський суд з прав людини, порушення прав людини та основоположних свобод, право на життя, заборона катувань, право на повагу до приватного і сімейного життя, заборона дискримінації*

Насильство в сім'ї – це грубе порушення прав людини, від якого страждають діти, жінки та чоловіки. Зважаючи на той факт, що в переважній більшості жертвами насильства в сім'ї є жінки, міжнародне співтовариство перш за все розглядає цей феномен як форму насильства щодо жінок і відповідно спрямовує свої дії на подолання цього явища.

В підтвердження факту, що насильство в сім'ї або домашнє насильство¹ має жіноче обличчя, можуть бути використані міжнародні та національні дані. Так, за даними Всесвітньої організації здоров'я від 15 % до 71 % жінок сповіщали про факти фізичного або сек-

¹ На міжнародному рівні вживається термін «domestic violence», що в перекладі з англійської означає «домашнє насильство». В українському законодавстві використовується термін «насильство в сім'ї», що фактично є вужчим ніж «домашнє насильство». Проте оскільки це питання є темою окремого дослідження, автор статті буде використовувати обидві терміни для позначення одного і того ж явища – насильства по відношенню до близьких осіб, таких як члени сім'ї, колишнє подружжя, інтимні партнери.

суального насильства з боку свого чоловіка або партнера². За даними Спеціального доповідача ООН з питань насильства щодо жінок, у США кожні 18 хвилин жінка отримує побої³.

Українська статистика також підтверджує цю інформацію. Так, за даними МВС України за 8 місяців 2010 р. на профілактичний облік за вчинення насильства в сім'ї поставлено 55727 осіб. Станом на 01.09.2010 р. на обліку в органах внутрішніх справ перебувало 97722 особи за вчинення насильства в сім'ї, з них 91634 осіб чоловічої статі, 5883 осіб жіночої статі та 205 неповнолітніх⁴.

Насильство в сім'ї безсумнівно є грубим порушенням прав людини, що підтверджено як у міжнародних правових актах, так і у рішеннях міжнародних інституцій, однією з яких є Європейський суд з прав людини (далі – Європейський суд). Тема насильства в сім'ї в аспекті порушення прав людини розглядалася такими вченими, як К.Б. Левченко, Х.П. Ярмакі, Г.О. Христовою, В.О. Брижиком, Д.Г. Забродою, Л.С. Кобилянською тощо. Однак серед наукових праць відсутній аналіз феномену насильства в сім'ї в рішеннях міжнародних інституцій. В даній статті буде розглянуто проблему домашнього насильства у рішеннях Європейського суду, зокрема через порушення основоположних прав, визначених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, що і є метою роботи.

Україна ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (далі, Європейська конвенція) 17.07.1997 р. [1], таким чином взявши на себе зобов'язання дотримуватись та неухильно виконувати положення даного міжнародно-правового договору, а також визнавши компетенцію Європейського суду з прав людини щодо

² Матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs239/ru/index.html>.

³ Матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/rights/dpi1772e.htm>.

⁴ Дані отримані в Департаменті громадської безпеки Міністерства внутрішніх справ України.

забезпечення дотримання цих зобов'язань. У 2006 р. Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [2], яким встановлено обов'язковість виконання Україною рішень Європейського суду. Ст.17 цього закону визначає, що суди застосовують при розгляді справ Конвенцію та практику Суду як джерело права. Це означає, що навіть за відсутності рішень щодо ситуації насильства в сім'ї проти України, суди можуть застосовувати наявні рішення з цього питання проти інших країн при розгляді справ про насильство в сім'ї у національних судах.

Станом на жовтень 2010 р. у практиці Європейського суду з прав людини налічується 4 рішення, що стосуються порушення прав людини, встановлених у Європейській конвенції в ситуаціях насильства в сім'ї. Це, зокрема, *А проти Сполученого Королівства (1998)*, *Контрова проти Словаччини (2007)*, *Беваквата С. проти Болгарії (2008)*, *Отуз проти Туреччини (2009)*. У провадженні Європейського суду знаходяться дві справ А проти Хорватії та Хаудуова проти Словаччини, рішення по яких мають бути прийняті до кінця 2010 р.

Вважаємо за доцільне зробити огляд кожного з прийнятих рішень з метою визначення прав та свобод, які порушуються у ситуаціях насильства в сім'ї.

Справа «А проти Сполученого Королівства» [3] стосується фізичного насильства в сім'ї відносно дитини. Заявник А, хлопець, якому на час звернення до Європейського суду було 10 років, та його молодший брат протягом довгого часу страждали від фізичного насильства, що їм завдавав вітчим. Під час розгляду справи на національному рівні захист обвинуваченого не оскаржував самі факти систематичного побиття хлопця, проте намагався довести що це було виправдано та необхідно, оскільки А. був складною дитиною, і не підкорювався родинній та шкільній дисципліні. У законодавстві Сполученого Королівства на той час існувала загальна заборона на спричинення тілесних ушкоджень.

Проте в рамках кримінального судочинства щодо нападу на дитину державний обвинувач повинен був довести присяжним, що напад із нанесенням тілесних ушкоджень не є законним покаранням. Батьків або інших осіб, які їх замінюють, захищав закон, якщо вони застосовували покарання, які були помірними та виправданими в даних обставинах. У своєму зверненні до присяжних суддя вказав, що останні мають оцінювати не той факт, що були застосовані тілесні покарання, а чи були вони достатньо обґрунтовані у цьому випадку. Більшістю голосів присяжні вирішили, що вітчим не винен у нанесенні тілесних ушкоджень заявнику А.

16.07.1994 р. заявник А. звернувся до Європейської комісії з прав людини. Від скаржився, що держава не змогла захистити його від жорстокого поводження з боку його вітчима, що в свою чергу є порушенням ст.3 (заборона катувань) та/або ст.8 (право на повагу до приватного і сімейного життя) Європейської конвенції; що йому було відмовлено в юридичному захисті по його скарзі, що порушує ст.13 (право на ефективний засіб юридичного захисту); а також, що національне законодавство щодо нападів є дискримінаційним відносно дітей, що порушує ст.14 (заборона дискримінації) у зв'язку із статтями 3 та 8.

У 1997 р. Європейська комісія з прав людини одностайно дійшла висновку, що було порушено ст.3 Конвенції, вказала на недоцільність розгляду скарги за статтями 8, 14, а також встановила відсутність порушення статті 13. Комісія передала справу до Європейського суду з прав людини.

Цікавим є факт, що Уряд Сполученого Королівства погодився з висновком Комісії щодо порушення ст.3 Конвенції, проте просив Європейський суд обмежитися розглядом обставин справи без будь-яких загальних заяв щодо тілесних покарань дітей. Заявник А. просив суд підтвердити, що національний закон не повинен миритися прямо чи опосередковано з будь-яким рівнем навмисного насильства до дітей.

У 1998 Європейський суд виніс рішення, в

якому визнав, що покарання хлопця було негуманним та принизливим поведженням, що в свою чергу, є порушенням статті 3 Європейської конвенції. Суд також вказав, що жорстоке поведження має досягти мінімального рівня жорстокості, щоб підпадати під дію статті 3. Оцінка цього мінімуму відносна: вона залежить від усіх обставин справи, наприклад, характеру та умов поведження, його тривалості, фізичних і психічних наслідків та у деяких випадках, статі, віку та стану здоров'я жертви. Отже Суд констатував, що таке поведження, що було застосоване до заявника (систематичне побиття палицею з особливою силою) досягає рівня жорстокості за ст.3 Конвенції. Також судом було встановлено, що законодавство Великобританії не забезпечило належного захисту заявникові від поведження та покарання, що у свою чергу призвело до порушення ст.3 Конвенції. У своєму рішенні Суд вказав, що зобов'язання Високих Договірних Сторін відповідно до статті 1 Конвенції, полягає у забезпеченні кожному, хто знаходиться під їх юрисдикцією, прав і свобод, визначених в Конвенції, що в поєднанні зі ст.3 вимагає від держав вживати заходів покликаних забезпечити, щоб особи, які знаходяться під їх юрисдикцією, не піддавалися тортурам або нелюдському чи такому, що принижує гідність видам поведження чи покарання, у тому числі жорстокого поведження з боку фізичних осіб. Діти та інші уразливі категорії осіб, зокрема, мають право на державний захист у формі ефективного стримування таких серйозних посягань на особисту недоторканість (§ 22 [3]).

Заявникові А було присуджено компенсацію моральної шкоди у розмірі 10 тис. фунтів стерлінгів та покриття витрат у розмірі 20 тис. фунтів стерлінгів.

Справа «Контрова проти Словаччини» [4] стосується фізичного та психологічного насильства в сім'ї відносно жінки та її дітей з боку її чоловіка. Заявниця Контрова була одружена та мала 2-х дітей – дочку 1997 р. н. та сина 2001 р. н. 02.11.2002 р. заявниця звернулася до поліції із заявою про напад та побиття еле-

ктричним кабелем з боку її чоловіка. Вона також надала медичний звіт лікаря, в якому констатувалось, що завдані травми призвели до втрати працездатності впродовж наступних 7 днів. Заявниця також стверджувала, що насильство носило довгий характер. Через два тижні після заявленого нападу заявниця разом із чоловіком прийшли до поліцейського відділку з метою відкликання заяви. Поліцейський порадив, що для уникнення проблем зі слідством заявниця має надати довідку, що нанесені травми не перешкодили їй приступити до роботи через 6 днів. В подальшому поліція вирішила закрити справу як незначне правопорушення.

У грудні 2002 р. з боку чоловіка заявниці було здійснено повторний напад, що супроводжувався погрозами вбивства, реальність яких було підсилено наявністю вогнепальної зброї у нападника. Про цей факт та загрозу життю та здоров'ю заявниці та її дітям було повідомлено поліції. Проте поліція не прореагувала належним чином та не вжила відповідних заходів по забезпеченню безпеки жертвам насильства в сім'ї. 31.12.2002 р. чоловік заявниці застрілив своїх двох дітей і себе.

Протягом 2003–2006 рр. заявниця Контрова намагалася притягнути до кримінальної відповідальності поліцейських за службову недбалість та перевищення повноважень, що призвело до загибелі її дітей. Проте судові рішення або не визнавали вини поліцейських, причетних до справи, або покарання носило умовний характер.

Заявниця Контрова звернулася до Європейського суду з прав людини 20.02.2004 р. із скаргою, в якій стверджувала, що поліція не вжила відповідних заходів для захисту життя її дітей, її приватного та сімейного життя, незважаючи на інформацію про образливу поведінку стосовно неї та її дітей і смертельні погрози з боку її покійного чоловіка, а також неможливість для неї отримати компенсацію за моральні страждання, які їй довелося пережити через втрату своїх дітей. Вона скаржилась на порушення статей 2, 6 і 8 Конвенції. Суд з власної ініціативи також ухвалив

розгляд питання про застосування статті 13 Конвенції у поєднанні зі статтями 2 і 8 Конвенції.

У 2007 р. було прийнято рішення по цій справі та встановлено порушення статей 2 та 13 з огляду на відсутність ефективного засобу правового захисту в національному законодавстві на отримання компенсації за моральні збитки, отримані через втрату її дітей.

У своєму рішенні Суд вказав, що в першому реченні ст.2 §1 Конвенція зобов'язує держави не тільки утримуватися від навмисного і незаконного позбавлення життя, а також вживати всіх необхідних заходів для захисту осіб, які перебувають під його юрисдикцією⁵. Це включає в себе основне зобов'язання держави забезпечити право на життя за рахунок впровадження ефективних положень кримінально-правового характеру для запобігання вчиненню злочинів проти особи, підкріплені правоохоронними механізмами щодо попередження, припинення і покарання за порушення таких положень. Це також поширюється за відповідних обставин на позитивне зобов'язання влади приймати оперативні превентивні заходи для захисту особи, життю якої загрожують злочинні дії іншої особи⁶ (§49 [4]).

Також у Рішенні встановлено, що при вирішенні питання щодо порушення державою ст.13 у зв'язку із ст.2 щодо неможливості отримання компенсації через нанесені моральні збитки, Суд сам у відповідних випадках приймає рішення щодо справедливої компенсації, зважаючи на біль, стрес, неспокій і розчарування, пережиті потерпілою стороною. Суд раніше прийшов до висновку, що у разі порушення статей 2 і 3 Конвенції, які є найбільш фундаментальними положеннями Конвенції, компенсація за моральний збиток, спричинений внаслідок порушення цих статей, повинна бути доступна як частина мож-

ливих засобів правового захисту⁷ (§ 64 [4]). По даній справі Європейський Суд призначив компенсацію за нанесену моральну шкоду у розмірі 25 тисяч євро та 4300 євро за понесені фактичні витрати по справі.

Беваква та С. проти Болгарії [5] стосується насильства в сім'ї відносно жінки і її дитини та затягування вирішення питання визначення місця проживання дитини. Заявниця Беваква була одружена з 1995 р. В цьому шлюбі у 1997 р. в неї народився син, заявник С. У березні 2000 р. заявники пішли із дому через погіршення відносин з чоловіком заявниці та його агресивну поведінку в сім'ї. Того ж дня заявниця подала на розлучення і на призначення судом тимчасового рішення про місце проживання дитини.

Проте розгляд справи про розлучення не виправдано затягувався, а вирішення питання про визначення тимчасового місця проживання дитини не призначалося до розгляду. Протягом року чоловік заявниці неодноразово чинив акти психологічного та фізичного насильства відносно обох заявників, забирав дитину від заявниці Беваква та перешкоджав спілкуванню останніх. Заявниця неодноразово зверталася до правоохоронних органів із заявами на насильство, проте ефективної та своєчасної допомоги не отримувала.

Заявники звернулися до Європейського суду 23.11.2000 р. Остаточні рішення щодо розлучення і визначення місця проживання дитини на національному рівні були прийняті тільки влітку 2001 р. У своїй заяві до Європейського суду заявники скаржилися, що суди не змогли протягом розумного строку вирішити питання щодо визначення місця проживання другого заявника, а також нездатні були надати допомогу першій заявниці, яка була жертвою насильства в сім'ї з боку її колишнього чоловіка. У своїй заяві заявники оскаржували порушення ст.3 (заборона катувань), ч.1 ст.6 (право на справедливий судо-

⁵ L.C.B. v. the United Kingdom, рішення від 09.06.1998 р., 14/1997/798/1001.

⁶ Osman v. The United Kingdom, рішення від 28.10.1998, Звіти 1998 VIII, р. 3159, § 115.

⁷ Keenan v. United Kingdom, № 27229/95, § 130, ECHR 2001-III.

вий розгляд справи упродовж розумного строку), ст.8 (право на повагу до приватного та сімейного життя), ст.13 (право на ефективний засіб юридичного захисту) та ст.14 (заборона дискримінації).

30.08.2005 р. Європейський суд вирішив надіслати повідомлення про скаргу Уряду Болгарії та одночасно розглянути питання про прийнятність заяви. Рішення по справі було винесено у 2008 р. Необхідно зазначити, що суд не побачив порушення прав, передбачених статтями 3, 13 та 14 Європейської конвенції, тому Суд оцінював порушення прав по справі тільки в частині ст.6 та ст.8.

Під час розгляду справи Європейський суд вказав, що в той час як основним об'єктом ст.8 Конвенції є захист фізичних осіб від свавілля державних органів, додатково може бути і позитивні зобов'язання, що проявляються в ефективній «повазі» до приватного та сімейного життя і такі зобов'язання можуть включати в себе застосування заходів по врегулюванню відносин між фізичними особами. Діти та інші уразливі особи мають право на ефективний захист (§ 64 [5]).

Суд також наголосив, що концепція приватного життя включає в себе фізичну та психологічну цілісність людини. Більше того, позитивні зобов'язання державних органів в аспекті забезпечення прав, передбачених статтями 2 та 3 Конвенції, а в окремих випадках статтею 8 самостійно або у поєднанні зі ст.3, можуть включати обов'язок встановлювати та застосовувати на практиці відповідне законодавство, що дозволяє захистити проти насильницьких актів з боку фізичних осіб (§ 65 [5]).

У своєму рішенні Європейський суд визнав порушення ст.8 Європейської конвенції, зокрема невиконання Болгарією своїх позитивних зобов'язань по забезпеченню поваги до приватного та сімейного життя заявників. Зокрема, Суд вважає що право на повагу до приватного та сімейного життя заявників було порушено через нездатність суду своєчасно вирішити питання визначення тимчасового місця проживання дитини, що в свою чергу вплинуло на життя та благополуччя заявника

С. та недостатність та неефективність заходів, що були застосовані у відповідь на поведінку колишнього чоловіка заявниці Беваква. Європейський суд призначив 4000 євро компенсації обом заявникам за пережиті моральні страждання та 3000 євро за понесені витрати по справі.

Справа «Опуз проти Туреччини» [6] стосується багаторічного насильства в сім'ї відносно жінки та її матері. Заявниця Нахид Опуз разом із своєю матерю протягом багатьох років страждали від насильства в сім'ї з боку чоловіка заявниці. Стосунки між заявницею та її колишнім чоловіком розпочалися у 1990 р., офіційно стосунки були оформлені у 1995 р. Від цього шлюбу у заявниці є троє дітей 1993, 1994 та 1996 років народження. Перші скарги до поліції були подані заявницею та її матерю ще у 1995 р. Незважаючи на постійні скарги до правоохоронних органів, держава не змогла надати ефективний захист жінкам, що призвело до вбивства матері заявниці у 2003 р., вчинене колишнім чоловіком останньої.

Заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини 15.07.2002 р. У своїй заяві до Європейського суду заявниця Опуз оскаржувала порушення з боку Туреччини статей 2, 3 та 14 у поєднанні з цими статтями, статей 6 і 13.

28.11.2006 р. Європейський суд прийняв рішення про направлення повідомлення по справі Уряду Туреччини та вирішення питання про прийнятність скарги. На відміну від справ, огляд яких було зроблено вище, по справі «Опуз проти Туреччини» були проведені судові слухання, а також Європейським судом були прийняті до уваги коментарі, надані третьою стороною в особі правозахисної організації Interights⁸.

Європейський суд з прав людини 09.06.2009 р. виніс рішення по цій справі, в якому визнав Туреччину винною у порушенні своїх зобов'язань захищати жінок від насиль-

⁸ Матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.interights.org>.

ства в сім'ї і вперше у своєму рішенні визнав що гендерне насильство є формою дискримінації згідно Європейської конвенції.

Дане рішення Європейського суду є достатньо революційним і надзвичайно важливим у сфері боротьби із домашнім насильством. По-перше, суд дав характеристику зобов'язань держави у зв'язку з насильством в сім'ї, визнавши серйозність домашнього насильства в Європі, визнавши ті проблеми, які виникають через латентність та не реагування на це правопорушення і підкресливши серйозність, з якою держави повинні реагувати на нього.

Вперше у своєму рішенні Суд підкреслив, що насильство в сім'ї не є приватною чи сімейною справою, але є питанням, що зачіпає суспільні інтереси, що в свою чергу вимагає ефективних дій з боку держави. Суд також вказав, що недостатньо мати закони, щодо протидії домашньому насильству, більш важливим є наявність ефективних механізмів їх реалізації.

По-друге, домашнє насильство було визнано жорстоким поведженням, що є проявом нелюдського чи такого, що принижує гідність, поведження.

По-третє, надзвичайно важливим є той факт, що вперше суд визнав нездатність держави адекватно реагувати на насильство за ознакою статі, як порушення ст.14 Конвенції, тобто положення про недискримінацію. Суд проголосив, що нездатність держави захистити жінок від домашнього насильства порушує їх право на рівний захист перед законом, навіть за відсутності наміру такої дискримінації (§ 191–192 [6]).

Отже, Європейським судом було визнано порушення статей 2, 3 та 14 Європейської конвенції. Суд призначив 30 000 євро компенсації за шкоду, нанесену заявниці через порушення вищевказаних статей, а також 6500 євро за понесені витрати у зв'язку із процесом.

Підсумовуючи проаналізовані рішення, можна констатувати, що насильство в сім'ї розглядається Європейським судом з прав людини як порушення права на життя (ст.2);

права бути вільним від нелюдського чи такого, що принижує гідність, поведження (ст.3); права на повагу до приватного та сімейного життя (ст.8); права на ефективний засіб юридичного захисту (ст.13); права бути вільним від дискримінації, зокрема за ознаками статі та віку. Держава визнається виною за допущення порушення фундаментальних прав людини з боку фізичних осіб, за нездатність виконати свої позитивні зобов'язання по забезпеченню цих прав та нездатність діяти з належною турботою (*due diligence*) по відношенню до осіб, які перебувають під її юрисдикцією, з метою недопущення проявів насильства в сім'ї.

Проаналізовані вище рішення також демонструють формування ставлення Європейського суду з прав людини до проблеми насильства в сім'ї, поступове визнання цієї проблеми як такої, що зачіпає публічні інтереси, а не тільки окремо взяту родину. Сьогодні проблема домашнього насильства визнана грубим порушенням прав людини і держави мають створити ефективні механізми захисту і допомоги жертвам такого насильства. Серед цих держав і Україна, в якій на сьогодні відсутня ефективна система захисту та надання допомоги жертвам насильства в сім'ї, на що неодноразово вказували різні міжнародні організації, в тому числі і Рада Європи.

У зв'язку з цим, одним із першочергових завдань для Уряду України є вдосконалення законодавства з метою створення ефективного механізму протидії насильству в сім'ї. Ефективність цього механізму в першу чергу залежить від створення та забезпечення функціонування системи захисту та надання допомоги жертвам насильства в сім'ї.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (із змінами) : від 04.11.1950 р. // Урядовий кур'єр. – 17.11.2010. – № 215.

2. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду

з прав людини» : від 23.02.2006 р. // ВВР України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.

3. Справа «А проти Великобританії» (Case of A v. The United Kingdom) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cirp.org/library/legal/A_v_UK1998.

4. Справа «Контрова проти Словаччини» (Case of Kontrova v. Slovakia) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=KONTROVA&sessionid=65603837&skin=hudoc-en>.

5. Справа «Беваква проти Болгарії» (Case of Bevacqua and S. v. Bulgaria) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=BEVACQUA&sessionid=65602943&skin=hudoc-en>.

6. Справа «Опуз проти Туреччини» (Case of Opuz v. Turkey) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=html&highlight=OPUZ&sessionid=65605183&skin=hudoc-en>.

Євсюкова М. В. Насильство в сім'ї як порушення прав, закріплених у конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: огляд рішень Європейського суду з прав людини / М. В. Євсюкова // Форум права. – 2011. – № 1. – С. 341–347 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-1/11emvzpl.pdf>

Виконано аналіз рішень Європейського суду з прав людини у справах щодо домашнього насильства з метою визначення прав і свобод, які порушуються у ситуаціях насильства в сім'ї, формування розуміння насильства в сім'ї як грубого порушення прав людини та врахування положень рішень Європейського суду при вдосконаленні законодавства України.

***

Євсюкова М.В. Насилие в семье как нарушение прав, закрепленные в конвенции о защите права человека и основоположных свобод: обзор решений Европейского суда по правам человека

Выполнен анализ решений Европейского суда по правам человека в делах о домашнем насилии с целью определения прав и свобод, которые возбуждаются в ситуациях насилия в семье, формирования понимания насилия в семье как грубого нарушения прав человека и учета положений решений Европейского суда при усовершенствовании законодательства Украины.

***

Evsukova M.V. Violence in a Family as Infringement of the Rights, Fixed in the Convention on Protection of Human Rights and Basic Freedom: the Review of Decisions of the European Court under Human Rights

The provisions of the decisions of the European Court of Human Rights in cases concerning domestic violence in order to determine the rights and freedoms that are violated in situations of domestic violence, forming an understanding of domestic violence as a grave violation of human rights and taking into account the provisions of the European Court's decisions while improving Ukrainian legislation analyzes.